

18. Radnóti Miklós

Szerző dezs

Válaszd ki Radnóti egyik híres kései versét és elemezd az életrajzzal kölcsönhatásban!

Radnóti: egyesek szerint csak a halála miatt méltányolták; Nyugat 2. nemzedékének meghatározó alakja, újklasszicizmus lírikusa
Zsidó értelmiségi családban születik; kikeresztelkedik, nevét magyarítja, mégis gyűlöletben él; külföldön tanul, bölcsész tanári diplomát szerez; háború: többször is munkaszolgálatos, egyre kegyetlenebb körülmények között; ’44-ben Abda városánál egy tömegsírba lövik

Erőltetett menet:

1944

szeptemberében írta, Borban (egy hónapig meneteltek Heidenauból: nincs szükség

a munkaszolgálatosokra)

erőltetett

menet: katonai kifejezés; teljes

menetfelszerelésben mennek, ahogy tudnak saját

sorstársaikkal őriztették őket

ez az

utolsó kerek verse

téma:

életöszön és

halálvágy ellentéte

vers

alakja: egy út kanyarog benne (vogelveidei vonás); formája: nibelungizált

alexandrin; fontos a formai igény,

időmérték

két

egymásnak felelő tízsoros részből

áll

-első

rész: a megadás mellett hatásosan

érvel;

ironikusan indít: „bolond, aki felkel”;

irodalmilag igényes: ellentéteztések,

archaizálás, érzékletes

jelzők, alliterációk, összetett

képek, utalások

-második

rész: előzőt ellentétezi, de

szorosan összefüggnek: feltételezett,

vágyott, nosztalgikus idill,

visszaütalásokkal a tragikus helyzetre,
reménykedő hangnemben; rengeteg ige,
kép; a kezdő elemet („bolond, aki
felkel”) a végén magára
vonatkoztatja: ő is
felkel, tehát az élet mellett dönt
dokumentalista
költemény: testrészek, igék,;
pozitív és negatív
emlékképek: otthonok
(házfalak) pusztításának
megjelenítése; otthon nyugalma
(életképekkel, a
polgári lét kellékeinek
leírásával); központi
kép: a Hold a biztos pont
középkori
szemlélet: a halált elfogadja, talán
célként tekinti (újabb
Vogelweide-analógia:
„bölcsebb, szép
halál”)
nyelvezet:
gördülékeny,
közérthető, köznyelvi; jól
tagolt, időmértékes,
érzékletes (nem
fél, higgadt, még az adott
körülmények között is
igényes)